

הלכות תפילין, סי' כז

מזד סוד ולמעלה מזד המקום שנקשר על ידו אחס
ראיתי בזה"ל כמד ושחמס את דברי אלה שחמס שימה
כנגד כלב וקשרתם שחמ" קשורה כנגד כלב: [יב] יט .
ליוזר וזר (ס' פנחס) והחמיר מאוד בזה: [יג] וגם . כן
הוכיח מהר"י צמח בם' זר וזכר
מדברי מהר"י ז"ל . ושם כתב שפ"כ
נהגו רבים מירא' ה' לקשור היוד
עם חוט של גיד עם התפלה ואין
קושרים אותה עם הרצועה בעת
הכנה . מ"ט ואין קושרים ע"י לקמן
(ס"ק מה) אבל מה שקושרים עם
גיד צ"ע דהוא חציצה בין הזרוע
להתקורא ומ"ט בשפ"ת דאפשר
שעל התקורא אין להקפיד בחציצה
צ"ע בזה: [יד] המנהג . כ"כ הכ"י:
[טו] וכלל זה בחשבת נחלת שבעה
(ס' חל) נשאל בזה כיון שצריך
להוציא הרצועה ולהכניסה כד
השני ותהי' היוד למעלה . והשיב
שאין קפידא בזה אבל בש"ת שכות
ועקב (ח"א ס"ג) כתב שינוח
הקציצה לצד הכתף . כיון שכת"ה
(ס' מט) כתב בזה שני מנהגים
וכתב שאין קפידא בדבר . וראיתי
בש"ת מהר"י (ס' למד) הביא נ"כ
שני המנהגים וכתב שיש ל"ח לענין
הנחת הפרשיות . ומ"מ כתב כת"ה
שם שאין קפידא כ"כ בזה .

[יב] יש ליודר שלא תזוז יוד של קשר
בהתפלה [יג] וגם בתוך כיון יש קפידא בזה :

ג' [ג] המנהג הנכון לתקן שהביע בריהא
שבה הרצועה עוברת

תהיה מונחת לצד הכתף והקציצה לצד
היד , [טו] וכלל זה מי שהוא אטר ואין לו רק
תפילין של אינו אטר יוכל להסך ולהניח הקציצה
לצד הכתף והמסכתא לצד היד :

ד לא יהיה דבר חוצץ בין תפילין
לבשרו [טו] לא שנא של יד ולא

שנא של ראש , [יו] ודוקא בהפילין אבל
ברצועות אין להקפיד [יח] והעיקר דיש להחמיר
אף ברצועות במקום שמחזיקים בקשר [יט] וצריך
לזכור מכל חציצה במקום תפילין כגון כינה מתה
ועפר . [כ] וע"כ יש מנהגים לרה"ז מקום הנחת
תפילין :

ה [כא] אדם שהוא על-ל לגזילות ואם
יצטרך להניח

אבל להראש שהאיסור היא משום חציצה אינה ראוי ד"ל
דקפדין על חציצה גם ברצועות וכמ"ל מדברי מהר"י עוד בסור
הט"ו והמג"א הא הרשב"א סוים ע"ז וכ"מ שהלכה רופפת בידך
הלך אחר המנהג וא"י החליט הרמ"א כוונתו ולכן אין להח"ר רק
למטה ממקום שמחזיקים בקשר וכ"כ הלבוש וע"ת וא"ר
ועט"ו בש"ת לחס רב וכש"ת דבר שמואל (ס' רנב) ומ"ט
בסמ"ק להחמיר גם במקום כריכות ש"י אינו מוכרח :
[יט] וצריך . מג"א וע"י נחשבות פני אריה (ס' וא"ו) על
אבק לכן שתייתים על שערות הראש דלא הוה חציצה דכל
שהוא משום נוי אינו חוצץ והאגור בש"ת הרוקח דיש ללח
השער במקום הנחת תפילין וכתב דלא נהגו כן . ובאמת
המעין בזה (דף יט) פ"ט דמצב"ל ולא שפרו כנגדו מהו
שפרו כנינו או לאו כנופו . פירש"י שאלא שפרו בין כחש'
לצדו משמע דוקא שנחשטשט שלא במקום שער . כפרט
שהרמב"ם (פ"י מה' כה"ט כ"ז) פ"י ס' אחר על אינפ'י
זו שכתב יצא שפרו מן הנגד . גם הא אחר שפרו היו
נראה בין צ"ן למצנפת ששם היה מניח תפילין . ועוד
נזיר איך יניח תפילין : [כ] וע"כ . מג"א בש"ת של"ה ושם
מבאר משום נקיות . והצרכי' כתב שהיה כן יגב המים
תחלה דהמים כוב חציצה כמ"ס המ"ל (פ"ב מה' פגודת
והכ"ס ה"ו) וע"י לקמן (ס' ש"ב סעיף ז"י) : [כא] אדם .
כ"כ נחשבות הרשב"א ח"ג (ס' רפב) ובחיוחסות (ס' רלב)
וראיתו ממ"ס במגלה (כד) נקנס על בית יד אינפ'לי שלו
ה"י

[טו] לא שנא . כ"כ הראש"ש בחשבות (כלל ד' ס"ד) וראיתו
מונחים (ו"ח) ערכין (ג') מ"ט דיד דכתב ילכש על צדו דראש
נמי הא כתיב ושמת המצנפת על ראשו חני שפרו ה' נראה
בין צ"ן למצנפת מבואר שכלא"ה אסור ליתן ש"ר על המצנפת .
וכ"ד הגה"מ סמ"ק (ס' קנ"ג) . עוד ראוי ומ"ט ביר' (פ' ה')
קורא' דר' יוחנן בקייטא דלא הוה חזיק רש"י לא הוה
לביש אלא דאדרעי ואמאי לא הניח נוסס"ר על המצנפת
וכן מעטרת מלכס (פכ"ס דף מ"ד) שמק' והא כפי
לאנוחי תפילין , וכן ממ"ס במגלה (דף כ"ד ע"ב) העוסק
תפלתו עגולה סכנה שפירש"י שנקוב מוחו ואם מותר להניח
על הכובע אין שם סכנה וכן בם' יראים כתב חציצה אסור
בין בשי' בין בש"ר : [יו] ודוקא , כ"כ הרשב"א בחשבות .
[יח] והעיקר, כ"כ מהר"י ונחיש (ד"ח) שכתב דברייתא דקתני
אין חוצצת קמ"ל דלא חייצו תחת תפילין הניח מנח"ל דש'
חציצה גם ברצועות דא"כ יוכל לשאת ברצועות על תפילין הניח
וכן משמע בתי' (ס' תנא ופ' פקודי) שכתב שם גבי צ"ן .
וקשוי יתו' על שזר חוטא דתכלתא ויהיה על מצנפתא
תפלו תפלת רישא כל קביל אסא מצנפתא ופי . ובדאי א"א
לפרש שהניח ה' למעלה מן התפילין שזה נגד הש"ס שהיו
התפילין בין צ"ן למצנפת וע"כ כוונתו על התפילין של הניח
כי מ"ט וזו על המצנפת קאו על תפילין הניח בין לדעת
הרמב"ם (ה' כה"מ) והרמב"ן פה"ת התפילין אחד היה בין
לדעת הראש"י כד נהגותיו ורש"י בפי' התורה שהיו שלש